

Ako chrániť domácich chovateľov oviec a spracovateľov ovčieho mlieka

Ing. Karol Herian, CSc., Žilina

V poslednom čase viacerí ovčiari a spracovatelia ovčieho mlieka sa ma pýtajú ako by sa dali chrániť naše ovčie mliečne výrobky vyrobené u nás na Slovensku, nakoľko sa ovčie mlieko dováža aj zo zahraničia a naši chovatelia sa cítia ohrození. Žiaľ stále sa u nás špekuluje a stále sa manipuluje s malými výrobcami a aj s verejnou mienkou. Je skutočnosťou, že sa na Slovensko dováža ovčie mlieko zo zahraničia a dokonca je lacnejšie ako naše. To je ale následok našej nedostatočnej ochrany domácich výrobcov a nedostatočnej podpory farmárov oproti zahraničiu. Potom aj veľkovýrobcovia bryndze si môžu dovoliť tvrdo konkurovať naším farmám s ovečkami, ktorí spracovávajú vlastné mlieko na ovčie výrobky i bryndzu. Pri takomto postupe to môže mať negatívny dopad na rozvoj nášho slovenského ovčiarstva.

My sme si žiaľ nikde v legislatíve nechránili naše potravinárske výrobky a ani v Potravinárskom kódexe nie je definovaná ani bryndza zo slovenských surovín. Možno by sa to dalo riešiť výrobou “Slovenskej bryndze”, ktorá má schválené zemepisné označenie Európskou úniou (CHZO) a môže sa vyrábať iba z mlieka získaného na Slovensku. Tam je však legislatívna zábrana v tom, že takéto výrobky sa musia pravidelne kontrolovať v certifikovaných laboratóriách a za pomerne vysoké poplatky a tak je to pre malovýrobcov prakticky nedostupné. Túto možnosť zatiaľ využíva v malom merítku iba mliekareň v Kluknave. Tu by sa malo začať vyjednávať so Štátnou veterinárnou správou, aby tieto kontroly boli bezplatné, lebo inak táto európska značka kvality nemá zmysel. Je to naozaj veľmi nelogické, že máme na Slovensku mnohé mliečne výrobky so značkou CHZO a prakticky nikde v obchode nie sú.

Okrem uvedeného spôsobu možno na ochranu našej slovenskej bryndze i ostatných výrobkov z ovčieho mlieka by sa dala využiť Vyhláška MPRV SR zo 16. VI. 2014, ktorá umožňuje nazývať potravinárske výrobky so slovenských surovín názvom **“Slovenská potravina”**, alebo aj inak, napr. “Regionálny poľnohospodársky produkt (napr. z Považia, Liptova, ...)”. Tieto možnosti sú uvedené vo Vyhláške Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zo dňa 16.VI. 2014 o podmienkach používania dobrovoľného označovania poľnohospodárskych produktov a potravín za účelom informovania spotrebiteľov. Tento spôsob ochrany našich chovateľov oviec je možné použiť ihneď a znamená, že takto označený výrobok je z našich slovenských surovín, v tomto prípade zo mlieka získaného na Slovensku. Zatiaľ len takto je to možné rýchlo a legálne spraviť a chrániť domácich chovateľov oviec.

Myslím si, že by sa malo o tejto problematike viac diskutovať a spolu s našim ministerstvom hľadať i ďalšie riešenia tak, aby sme chránili našich domácich chovateľov a aj spracovateľov ovčieho mlieka všetkými dostupnými spôsobmi a aby sme zabezpečili im aj potrebnú podporu ako majú v zahraničí..